

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 6Ek/1987/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119424721
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Holecová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6119424721.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zast.: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokát, so sídlom Majernikova 3479/3A, 841 05 Bratislava, proti povinnému: J. W., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt I., o vymoženie XX,XX N. s prísl., o sťažnosti oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 6Ek/1987/2019 z 21. apríla 2020, takto

rozhodol:

Sťažnosť oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 6Ek/1987/2019 z 21. apríla 2020 zamietla.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 6Ek/1987/2019 z 21. apríla 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom súd návrh oprávneného na vykonanie exekúcie zamietol a oprávnenému nárok na náhradu trov exekučného konania nepriznal.

2. Vychádzal zo zistení, že oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdu dňa 15.11.2019 domáhal od povinného vymoženiu sumy vo výške 33,00 Eur s príslušenstvom na podklade Rozhodcovského rozsudku sp. zn.: SRSpA 15306/16, ktorý dňa 11.11.2016 vydal Stály rozhodcovský súd zriadený pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, 811 03 Bratislava, zriadený záujmovým združením právnických osôb Asociácia pre arbitráž, so sídlom Rusovská cesta 15, 851 01 Bratislava, IČO: 45 744 971, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní s ustanoveným rozhodcom Mgr. Richardom Mošaťom, LL.M. (ďalej aj „rozhodcovský rozsudok“ alebo „exekučný titul“).

3. Ďalej v odôvodnení svojho rozhodnutia pripomenul, že zákonné ustanovenie § 53 ods. 3 Exekučného poriadku exekučnému súdu ukladá pri rozhodovaní o udelení poverenia na vykonanie exekúcie preskúmať súlad exekučného titulu s týmto zákonom. Súladom exekučného titulu so zákonom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu, ale aj jeho materiálnu vykonateľnosť, vrátane skutočnosti, či rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky podľa osobitných predpisov. Ak súd dospeje k záveru, že táto podmienka nie je splnená, návrh na vykonanie exekúcie zamietne. Za týmto účelom súd preskúmal predloženú zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 803104850 (ďalej aj „zmluva o úvere“) a rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú medzi oprávneným a povinným v ten istý deň, t.j. 09.12.2013, pričom vychádzajúc z postavenia účastníkov pri uzatváraní týchto zmlúv ich vzájomný zmluvný vzťah posúdil ako spotrebiteľský. V čl. II. rozhodcovskej zmluvy sa podľa zistení súdu uvádza, že všetky spory, ktoré vzniknú z predmetnej zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmeniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, pričom účastník rozhodcovského konania môže do 15 kalendárnych dní od doručenia rozhodcovského

rozsudku podať Stálemu rozhodcovskému súdu žiadosť o preskúmanie rozhodcovského rozsudku, rozhodcovský rozsudok preskúmava iný rozhodca ustanovený podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu.

4. Rozhodcovskú zmluvu v tomto znení konajúci súd právne posúdil ako neprijateľnú, a s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka tým za absolútne neplatnú a to z dôvodu, že spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pre vyslovenie absolútnej neplatnosti rozhodcovskej zmluvy bolo pre súd podstatné zistenie, že so spotrebiteľom nebola individuálne dojednaná, keďže má povahu formulárovej zmluvy, pričom formulár je obdobný tomu, ktorého prostredníctvom zmluvné strany uzavreli samotnú zmluvu o úvere. Dojednanie zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu by podľa záverov súdu malo charakter individuálnej zmluvnej podmienky vtedy, ak by oprávnený predložil povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takej podobe, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že povinný mal možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. V danom prípade z návrhu rozhodcovskej zmluvy nevyplýva, že spotrebiteľ mal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Rozhodcovská zmluva navyše nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou. Veriteľ podaním návrhu na začatie konania na rozhodcovský súd uskutočnil výber predpokladaný v čl. II bode 1, písm. a) rozhodcovskej zmluvy. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom, musel sa podrobiť rozhodcovskému konaniu, čím došlo k porušeniu Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým a nestranným súdom. Spornosť vo vyváženosti vzájomného zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o rozhodcovskú zmluvu, navyše podľa súdu vyvoláva i skutočnosť, že priamo v predtlačenej časti rozhodcovskej zmluvy je vopred určený konkrétny jediný rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený v rozhodcovskom konaní spory vyplývajúce z danej zmluvy rozhodnúť. Súd zdôraznil aj skutočnosť, že rozhodcovská zmluva sa nestáva individuálne dohodnutou ani tým, že spotrebiteľ má v úzkej časovej lehote hneď po jej podpise právo od tejto zmluvy odstúpiť. Uvedené tiež nemení nič na neprijateľnom charaktere rozhodcovskej zmluvy, keď v posudzovanom prípade bola spotrebiteľovi v konečnom dôsledku odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči nemu žalobu na rozhodcovskom súde. Takouto formuláciou rozhodcovskej zmluvy bolo povinnému ako spotrebiteľovi odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, ale aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu či rozhodcovského súdu, ktorý by spor rozhodol. Ďalej dôvodil, že ustanovenie rozhodcovskej zmluvy, od ktorej rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc, je v tomto prípade neprijateľné, a preto je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy neplatné. Ak v určitej veci nedošlo k uzatvoreniu platnej rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a vydať rozhodcovský rozsudok. Takto vydaný rozsudok je nulitným právnym aktom a nemôže byť preto spôsobilým exekučným titulom (§ 45 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku), čo je dôvod na zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 3 písm. f) bod 4 Exekučného poriadku.

5. Proti vyššie uvedenému rozhodnutiu podal oprávnený sťažnosť, v ktorej navrhol, aby súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec vyššiemu súdnemu úradníkovi na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň žiadal o priznanie trov exekučného konania vrátane trov konania o sťažnosti.

6. Namietal, že podľa ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte len ako „Občiansky zákonník“) platného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere je neprijateľnou podmienkou dojednanie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Je nepochybné, že rozhodcovská zmluva dohodnutá medzi oprávneným a povinným je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom

rozhodcovského alebo súdneho konania. Rozhodcovská zmluva nevyžaduje od povinného, aby spory s oprávneným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Obdobnou otázkou sa zaoberal aj Okresný súd Rimavská Sobota, ktorý rozsudkom sp. zn. 14C/214/2014 zo dňa 24.09.2015 zamietol žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, pričom vo svojom rozhodnutí poukázal na skutočnosť, že účastníci konania uzavreli popri úverovej zmluve aj rozhodcovskú zmluvu, a to na samostatnej listine, ktorej obsahom je len úprava podmienok riešenia sporov z úverovej zmluvy a možnosť ich riešenia tak na rozhodcovskom súde ako aj na všeobecnom súde s právom výberu na strane žalujúcej zmluvnej strany. Oprávnený poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/107/2015 zo dňa 28.02.2016, ktorý zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu obdobne ako v tomto prípade, pričom tento súd konštatoval, že: „V tejto zmluve sa účastníci dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, ako aj spory z dohody o vyplnení zmenky bude riešiť Stály rozhodcovský súd zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. a v rozhodcovskom konaní bude rozhodovať jeden rozhodca. Ustanovenie rozhodcu samotným rozhodcovským súdom umožňuje § 8 ods. 2 písm. c/ zák. č.244/2002 Z. z., preto týmto postupom nedošlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania a nebolo ani porušené ust. § 17 zákona o rozhodcovskom konaní.“ Poukázal aj na rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 12Cb/114/2014-104 zo dňa 16.3.201, ktorým tento súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku s odôvodnením, že žaloba nie je dôvodná, rozhodcovskú doložku zakomponovanú v textovom znení rozhodcovskej zmluvy vyhodnotil ako platnú s ohľadom aj na dodržanie procedurálneho postupu v rozhodcovskom konaní. Zmluvné strany podpisom zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy, všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru prejavili zmluvnú slobodu plniť tak právo a povinnosti, ktoré z nich vyplývajú a nebolo úlohou súdu spochybňovať vôľu strán. Oprávnený v tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 13.11.2017, sp. zn. 2Er/1464/2015, v ktorom súd konštatoval, že dlžník sa „uzatvorením Rozhodcovskej zmluvy nevzdal práva na súdnu ochranu poskytnutú všeobecnými súdmi Slovenskej republiky, nakoľko Rozhodcovská zmluva obsahuje alternatívne riešenie sporov, ktoré dostatočným spôsobom zabezpečuje spotrebiteľovi právo podať žalobu nielen na rozhodcovský súd, ale aj na všeobecný súd. Umožnenie výberu súdu, ktorý je dohodnutý zmluvnými stranami v poslednej vete čl. II bod 1 Rozhodcovskej zmluvy je dôkazom o tom, že takýmto žiadateľom môže byť rovnako veriteľ ako aj dlžník - spotrebiteľ, preto takéto dojednanie nemôže mať povahu neprijateľnej podmienky (z rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 CoE/297/2017 zo dňa 24.08.2017).“ Vo svojej argumentácii oprávnený citoval aj časť odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Svidník, sp. zn. 6C/176/2014-75. Ďalej oprávnený doplnil svoju argumentáciu v tom smere, že rovnaké postavenie účastníkov konania sa musí prejavovať v procesnom postupe súdu od podania žaloby až po vydanie rozhodcovského rozsudku, ktorý obom stranám umožní predkladať návrhy na vykonanie dôkazov, podanie vzájomnej žaloby, návrhy na doplnenie žaloby a najmä právo vyjadriť sa k predloženým dôkazom druhej strany. Ak ide o rozhodovanie na Stálom rozhodcovskom súde pri ustanovení rozhodcov sa vychádza z rokovacieho poriadku súdu, pokiaľ sa strany nedohodli na osobe rozhodcu. Problémy pri ustanovení rozhodcov vznikajú, ak strany uzavreli len rozhodcovskú doložku, v ktorej riešili okruh majetkových sporov a o otázke ustanovenia rozhodcov neuzavreli žiadnu dohodu. Preto oprávnený navrhol rozhodcu, s ktorým mohol a nemusel dlžník súhlasiť. V prípade, že obe strany rozhodcovskú doložku v znení o výbere rozhodcu podpísali, svojím podpisom vyslovili súhlas s prerokovaním sporu pred rozhodcom ustanoveným už v rozhodcovskej doložke/zmluve. Podľa oprávneného preto nedošlo k porušeniu zásady rovnosti v rozhodcovskom konaní pri menovaní osoby rozhodcu, lebo druhá strana sa rozhodla slobodne podpísať túto zmluvu a mala tak možnosť vyjadriť nesúhlas s menovaním rozhodcu. Ak by mal povinný pochybnosti o ustanovenom rozhodcovi, mohol vzniesť námietku predpojatosti. Poukázal aj na skutočnosť, že zmluvné strany si síce dohodli písomné konanie, čo však nevyklúčovalo, aby sa konanie uskutočnilo ústnou formou, ak o to jedna zo strán požiada. Oprávnený ďalej odmietol akékoľvek argumenty, ktoré majú evokovať stav, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, nakoľko rozhodcovská zmluva nie je uzatváraná vždy. V prípade predmetnej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú podmienku, v prípade ktorej nemôže ísť o podmienku neprijateľnú. Je na viac logické, že pokiaľ by zo strany spotrebiteľa došlo po uzavretí zmluvy k jej porušeniu, bude to práve dodávateľ, ktorý bude nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán. Následky tohto procesného kroku už upravuje príslušné procesné právo, a nie rozhodcovská zmluva. Takýmto záverom nie je vôbec dotknuté právne postavenie spotrebiteľa. Ten má predsa možnosť obrátiť sa skôr ako dodávateľ na všeobecný súd s nárokom z titulu porušenia jeho (napr. spotrebiteľských) práv alebo má možnosť sa brániť v rozhodcovskom konaní. Platnosť právneho úkonu je potrebné hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia nastať po jeho uzavretí. Dôležité teda je to, či zmluva v čase

jej uzavretia sama osebe umožňuje alebo neumožňuje spotrebiteľovi uskutočniť voľbu medzi súdom alebo alternatívnym riešením sporu. Prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Rovnaký záver vyplýva aj zo znenia aktuálne účinnej smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere (čl. 24 ods. 1), ktorá zaväzuje členské štáty zabezpečiť primeraný a účinný postup na urovnávanie spotrebiteľských sporov, ktoré sa dotýkajú zmluvy o úvere. Prípustnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských sporoch vyplýva jednoznačne aj z odporúčania Komisie č. 98/257/ES o zásadách použiteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov. Prípustnosť rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských sporoch vyplýva aj zo súdnej judikatúry a odbornej literatúry. Zásadná prípustnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských sporoch bola priznaná Rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci zo dňa 2. marca 2011, sp. zn. 12 Cmo 13/2010, pričom tento súd výslovne uviedol, že existencia rozhodnutia ESD č. C-168/05 vo veci Elisa Maria Mostaza Claro proti Centro Móvil Milenium SL. v zmysle jeho bodov č. 36-39 nestanovuje povinnosť národného súdu prehlásiť rozhodcovskú doložku z úradnej moci za neplatnú a vyvodiť z toho ďalšie dôsledky. Prípustnosť rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských sporoch bola v podobe odmietnutia vecného prieskumu rozhodcovských rozsudkov potvrdená o.i. aj Rozsudkom Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 30. októbra 2009, sp. zn. 33 Cdo 2675/2007, ako aj Rozsudkom Krajského súdu v Hradci Králové zo dňa 1. marca 2011, sp. zn. 19Co 481/2010, Rozsudkom Najvyššieho súdu ČR zo dňa 29. júna 2010, sp. zn. 23 Cdo 1201/2009, prípustnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskom spore potvrdil Najvyšší súd ČR aj svojím uznesením zo dňa 28. apríla 2010, sp. zn. 23 Cdo 4895/2010. Oprávnený poukázal aj na Uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30. marca 2009, sp. zn. 32 Cdo 1590. Odborná literatúra použitie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskom spore rovnako pripúšťa, pričom oprávnený odkázal na: Hulmák, M. - Tomančáková, B.: Rozhodcovské konanie ako vhodný prostriedok riešenia sporov medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Obchodnoprávna revue, 2010, č. 6 a 7, s. 168 a nasl. a 189 a nasl.; Nový, Z.: Spotrebiteľské úvery a rozhodcovské konanie. Jurisprudence, 2010, č. 7, s. 22 a nasl.. Podľa oprávneného rozhodcovská zmluva ako dokument na samostatnom liste papiera môže, ale rovnako nemusí byť uzavretá spolu so zmluvou o úvere. Ako z vyššie uvedeného vyplýva, v prípade rozhodcovskej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Medzi oprávneným a povinným bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej Zmluvy o úvere. Povinný svojím podpisom vyhlásil, že s uzatvorením Rozhodcovskej zmluvy súhlasí, zároveň vyhlásil, že bol pred uzatvorením zmluvy osobitne poučený o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy. Povinný svojím podpisom ako vážnym, zrozumiteľným a určitým prejavom vôle súhlasil s jej uzavretím. Rozhodcovskou zmluvou bola preto podľa oprávneného platne založená právomoc Rozhodcovského súdu, a preto aj rozhodnutie, ktoré bolo výsledkom rozhodcovského konania má povahu Exekučného titulu.

7. Podľa § 200 Exekučného poriadku, na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

8. Podľa § 239 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. V zmysle ods. 2 uvedeného ustanovenia, sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

9. V zmysle § 250 ods. 1 CSP, ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

10. V zmysle § 202 ods. 2 Exekučného poriadku, písomné vyhotovenie uznesenia, ktorým sudca zamietá sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, nemusí obsahovať odôvodnenie, ak sa sudca stotožňuje s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozhodnutí.

11. Súd (§ 202 ods. 1 Exekučného poriadku), po zistení, že sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo uznesenie vydané, proti rozhodnutiu, proti ktorému je sťažnosť prípustná, po skonštatovaní, že sťažnosť má zákonom predpísané náležitosti, preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi sťažnosti a postupom bez nariadenia pojednávania (§ 202 ods. 1 Exekučného poriadku) dospel k záveru, že sťažnosť oprávneného nie je dôvodná. Súd sa plne stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia a v podrobnostiach naň preto odkazuje. Z obsahu súdneho spisu mal sťažnostný súd potvrdený skutkový stav tak, ako ho zistil aj súd v napadnutom uznesení a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil i správny právny záver.

Odôvodnenie napadnutého uznesenia poskytuje dostatočný podklad pre prijaté rozhodnutie, pričom poskytuje primeranú odpoveď aj na oprávneným uplatnené dôvody sťažnosti. Písomné vyhotovenie uznesenia tak nemusí obsahovať odôvodnenie (§ 202 ods. 3 Exekučného poriadku).

12. Sťažnostný súd potom len na zdôraznenie správnosti prijatých záverov v preskúmanom rozhodnutí doplní, že rozhodujúcou právnou otázkou, ktorou bolo potrebné sa v konaní zaoberať, bola otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi oprávneným a povinným zakladajúca právomoc rozhodcovského súdu vydať exekučný titul. Súd na úvod pripomína, že ochranu autonómie vôle považuje za elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu. V intenciách tohto názoru je potom potrebné uzavrieť, že vo všeobecnosti platí, že strany rozhodcovskej zmluvy sa dobrovoľne a vedome vzdávajú svojho práva na prejednanie svojej veci nezávislým a nestranným súdom. Právomoc rozhodcu prejednať a rozhodnúť spor sa zakladá na zhodnej vôli sporových strán, prejavenej v rozhodcovskej zmluve. Touto procesnou dohodou strany derogujú právomoc súdu a zakladajú právomoc rozhodcu. Právny poriadok v súlade so zásadou autonómie vôle slobodne prejavenu vôľu strán smerujúcu k prejednaniu a rozhodnutiu sporu rozhodcom rešpektuje, to však na strane druhej neznamená, že by účelom rozhodcovského konania malo byť vylúčenie či zníženie úrovne ochrany, ktorá by bola stranám poskytovaná v civilnom súdnom konaní. Ochrana autonómie vôle nemôže byť absolútna ani tam, kde existuje iné základné právo jednotlivca alebo ústavný princíp či iný ústavne aprobovaný verejný záujem, ktorý je spôsobilý autonómiu vôle proporcionálne obmedziť. Vo vzťahu k posudzovaniu otázky platnosti rozhodcovskej zmluvy je potrebné zdôrazniť, že rozhodcovské konanie nie je nachádzaním práva, ale dotváraním záväzkového vzťahu zmluvných strán. V rozhodcovskom konaní dochádza k urovnaniu vzájomných vzťahov, ktoré sa uskutočňuje v prítomnosti rozhodcu ako zástupcu strán sporu. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že rozhodcovské konanie nie je konaním súdneho typu a rozhodcovský súd nie je orgánom verejnej moci. Tento záver sa potom odráža v celkovo prísnejšom nahliadaní na rozhodcovské zmluvy a ich náležitosti.

13. Súd pri posudzovaní daného prípadu vychádzal zo skutočnosti, že oprávnený ako veriteľ s povinným ako dlžníkom uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere a rovnakého dňa oprávnený s povinným uzavreli aj rozhodcovskú zmluvu. Niet pochýb o tom, že v predmetných zmluvách na strane jednej vystupoval oprávnený v postavení dodávateľa konajúceho v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a na strane druhej povinný v pozícii spotrebiteľa (§ 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka). Preto je potrebné na problematiku uzavretej rozhodcovskej zmluvy nahliadať primárne z pohľadu práva na ochranu spotrebiteľa.

14. Ochrana spotrebiteľa je v slovenskom právnom poriadku prioritne upravená v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

15. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia dotknutých zmlúv (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

16. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

17. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

19. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

20. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

21. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

22. Napriek tomu, že v ustanovení § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka dojednanie rozhodcovskej doložky/zmluvy nie je súčasťou exemplifikatívneho výpočtu neprijateľných podmienok uvedených v spotrebiteľských zmluvách, je potrebné skúmať, či s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu nemôže byť dojednanie rozhodcovskej zmluvy za neprijateľnú zmluvnú podmienku považované. Súd pripomína, že 21.04.1993 bola publikovaná v Úradnom vestníku L 095 Smernica č. 93/13/ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“), ktorá bola prijatá s cieľom zvýšiť ochranu spotrebiteľa pred neprimeranými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Napriek skutočnosti, že táto Smernica nemá priamy účinok, je základným vodítkom eurokonformného výkladu slovenských právnych predpisov v oblasti spotrebiteľských zmlúv.

23. Podľa § čl. 3 bod 1 Smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“), zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery, spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. V zmysle § čl. 3 bod 2 Smernice, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že niektoré aspekty podmienky alebo jedna špecifická podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje aplikáciu tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

24. Samotné dojednanie rozhodcovskej doložky prípadne rozhodcovskej zmluvy ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy je možné pripustiť, resp. nie je možné takéto dojednanie považovať (bez ďalšieho) za neprimeranú podmienku v zmysle Smernice. Uzavretie rozhodcovskej zmluvy je však možné pripustiť iba za predpokladu, že jej obsah bude účastníkom konania garantovať rovnaké zaobchádzanie, čo vo vzťahu podnikateľ - spotrebiteľ znamená zvýšenú ochranu slabšej strany, teda spotrebiteľa. K záveru o prípadnej neplatnosti takejto rozhodcovskej zmluvy je možné dospieť na základe individuálneho posúdenia formulácie jej obsahu vrátane okolností, za akých k uzavretiu doložky došlo. V tejto súvislosti je potrebné ďalej doplniť, že ustanovenia spotrebiteľských zmlúv alebo zmluvných podmienok, ktoré sú formulárove predtlačené a neumožňujú jednoznačne slabšej strane (spotrebiteľovi) ich modifikáciu, v sebe skrývajú možnosť vyvolania nepriaznivých následkov na strane spotrebiteľa. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že spotrebiteľ zmluvu podpísal a s podmienkami zmluvy súhlasil. V prípade, keď je predmetom rozhodcovského konania spor zo spotrebiteľského právneho vzťahu, princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ alebo aj „práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. marca 2012). Ochrana spotrebiteľov, ktorú zabezpečuje legislatíva európskej únie a členských štátov, má za cieľ nad rámec základných zásad súkromného práva ako autonómia zmluvných strán či pacta sunt servanda, zvýšiť ochranu záujmov spotrebiteľov, a to z dôvodu potreby ochrany týchto subjektov pred „silnejšími“ subjektmi. Dôvody takejto úpravy je potrebné hľadať v konaní a najmä postavení priemerného spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právnych vzťahov najmä pre aktuálnu potrebu uspokojenia svojich spotrebiteľských potrieb. Spotrebiteľ sa však v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (pozri napr. rozsudok z 27. júna 2000, Oceáno Grupo Editorial a SalvatEditores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s I-4941, bod 25, ako

aj z 26. októbra 2006, Mostazo Claro, C-168/05, Zb. s I-10421, bod 25). Preto sa iná kvalita bdelosti v procese kontraktácie vyžaduje od subjektu - zmluvnej strany „nespotrebiteľa“, a iná kvalita bdelosti sa vyžaduje od spotrebiteľa. Súdnu ochranu tak nemožno uprieť ani menej bdelému, či skoro pasívnemu až ľahostajnému spotrebiteľovi. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy z úradnej povinnosti a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom (napr. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 230/2011 zo dňa 18. septembra 2012, publikované pod R 68/2013, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 ECdo 16/2013 zo dňa 30.09.2013, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 ECdo 3/2013 zo dňa 27.11.2013).

25. Súd z predložených dôkazných prostriedkov zistil, že medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom bola dňa 09. 12. 2013 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 8033104850. Súčasne bola medzi oprávneným a povinným uzatvorená toho istého dňa 09. 12. 2013 aj rozhodcovská zmluva. Z časového hľadiska je teda zrejmé, že rozhodcovská zmluva bola povinnému ako spotrebiteľovi predložená spolu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, v čase tzv. „zníženej bdelosti spotrebiteľa“, keď jeho prvotným zámerom bolo požičať si finančné prostriedky, nie dohodnúť spôsob riešenia prípadných sporov. Predmetnú rozhodcovskú zmluvu aj zmluvu o spotrebiteľskom úvere podpísal povinný v jeden deň spolu ako viaceru spolu súvisiacich a vopred pripravených dokumentov (na podobnom formulári). Napriek skutočnosti, že rozhodcovská doložka je uvedená ako samostatná rozhodcovská zmluva, ide z pohľadu súdu len o zmluvné dojednanie tvoriace súčasť úverovej zmluvy, ktorá má formulárový charakter a ktorej obsah spotrebiteľ nemohol nijako ovplyvniť, preto ju v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno považovať za individuálne dojednanú. Oprávnený žiadnym spôsobom neosvedčil, že by aj v skutočnosti stačilo iba podpísanie jednej z listín, ktoré spotrebiteľovi boli na podpis predložené, aby povinný od oprávneného obdržal dohodnuté finančné prostriedky. Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Súd nevidel v danom prípade dôvod odkloniť sa už od ustálenej súdnej praxe, že kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku, je stav, že zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad. Súdna kontrola totiž dopadá aj na stav, že zmluvný vzťah bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná, bez možnosti zmeniť jej obsah (k tomu porovnaj uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 18C/308/2014-73 zo dňa 14. marca 2016). Aby bolo možné dospieť k záveru, že si spotrebiteľ rozhodcovskú zmluvu individuálne vyjednal, potom by muselo platiť, že si individuálne vyjednal arbitrážne konanie, konkrétny rozhodcovský súd i podmienky arbitráže. Sťažnostnému súdu je z jeho činnosti známe, že oprávnený predkladal spotrebiteľom na podpis rozhodcovské zmluvy v určitom časovom období vždy v rovnakom znení. Súd rešpektuje proces tvorby zmluvy ustanovený v Občianskom zákonníku, avšak za nevhodné považuje predkladanie rozhodcovskej zmluvy (doložky) spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže a prirodzene tak rozhodcovskej zmluve (doložke) nevenujú dostatočnú pozornosť. Oprávnený zneužíva podpísanie zmluvy s príslušným poučením povinným k neprípustným záverom o individuálnom vyjednaní tejto zmluvy povinným, pričom ale uzavretie rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste papiera a poučenie o priebehu konania na rozhodcovskom súde pre tento záver nemôžu stačiť. Súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že arbitráž v spotrebiteľských veciach môže fungovať, no nie ako netransparentná pasca na neznačných spotrebiteľov, ale za zrozumiteľných pravidiel ako efektívny prostriedok ochrany pri súčasnom splnení podmienky, že spotrebiteľ rozumie charakteru a následkom rozhodcovského konania. Súd preto uzatvára, že zo žiadneho dôkazu nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodcovský súd, ani skutočnosť, že povinný ako spotrebiteľ bol informovaný o možnosti voľby medzi riešením sporov „štátnym“ alebo rozhodcovským súdom a o dôsledkoch tejto voľby v podobe vzdania sa prejednávania veci pred štátnym súdom, vzdania sa odvolacieho konania a pod., pričom práve tieto informácie by boli pre spotrebiteľa podstatné, akcentujúc, že popísanie priebehu rozhodcovského konania v predloženej rozhodcovskej zmluve sťažnostný súd nepovažuje za dostatočné poučenie o dôsledkoch tejto voľby. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými síce mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah, pričom v prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté

medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Sťažnostný súd v súlade s predchádzajúcim výkladom preto potvrdzuje správnosť právneho záveru súdu vyjadrenom v preskúmanom rozhodnutí, že rozhodcovská zmluva v danom prípade nebola s povinným individuálne dojednaná.

26. K obsahu rozhodcovskej zmluvy je potrebné dodať, že jej účastníci mali na výber, či spory zo zmluvy o úvere budú riešiť v konaní pred všeobecným súdom alebo určeným rozhodcovským súdom. Súd nemal z predložených listín za preukázané, že povinný aktívne jednal o spôsobe vyriešenia prípadných sporov a ani o výbere rozhodcovského súdu. Vzhľadom na skutočnosť, že povinnému bolo znenie rozhodcovskej zmluvy predložené na formulári, jednalo sa o oprávneným vopred nastavené pravidlá v otázke určenia konkrétneho rozhodcovského súdu bez akejkoľvek možnosti povinného podieľať sa na obsahu takejto rozhodcovskej zmluvy. Voľba súdu sa v posudzovanom prípade pre povinného stala iluzórnou, pretože v prípade spotrebiteľských úverov je to výlučne veriteľ, ktorý rozhodcovské konanie proti spotrebiteľovi iniciuje, keďže tu spektrum potenciálnych požiadaviek spotrebiteľa nesplnených druhou stranou zmluvného vzťahu je zjavne veľmi obmedzené. Alternatíva, že z rozhodcovskej zmluvy vyplýva aj možnosť riešiť spor pred príslušným súdom v súdnom konaní neodstraňuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (povinného), pretože možnosť výberu poskytuje spotrebiteľovi len pre prípad záujmu jeho samotného viesť spor, teda ak sa rozhodne sám stať žalobcom. Vychádzajúc však z povahy samotnej zmluvy je zrejmé, že subjektom, ktorý bude mať v konečnom dôsledku právo voľby medzi rozhodcovským súdom alebo príslušným súdom bude mať takmer vždy dodávateľ (oprávnený), nakoľko miera jeho práv voči druhej zmluvnej strane zabezpečuje takmer úplnú dominanciu v tomto zmluvnom vzťahu a minimalizuje dôvody na podanie žaloby zo strany spotrebiteľa, keďže dominantnou je v tomto prípade povinnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver. Možnosť iniciovania sporu z uzavretých zmlúv zo strany povinného tak súd považuje len za teoretickú, resp. formálnu. Hoci je teda v danom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, jej praktickým dôsledkom je to, že spotrebiteľovi je odopretá možnosť brániť svoje práva pred súdom. O nevyváženú zmluvnú podmienku ide preto aj vtedy, ak spotrebiteľ nemá možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, ak túto možnosť skôr využije dodávateľ. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či mu riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním - podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Je zároveň nesporné, že ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere len demonštratívne vymenováva niektoré neprijateľné podmienky, posúdenie charakteru zmluvnej podmienky, ktorá nie je obsiahnutá v tomto zákonnom ustanovení, je preto vždy na úvahe súdu. Rozhodcovská zmluva na viac v danom prípade delegovala právomoc na rozhodcovský súd, v ktorého územnej jurisdikcii má oprávnený svoje hlavné obchodné sídlo (Bratislava) a súčasne zaviazala povinného podrobiť sa výhradne jurisdikcii tohto súdu, ďaleko od miesta jeho bydliska (Humenné). To mu preukázateľne sťažilo prístup k súdu. Rozhodcovská zmluva preto z hľadiska svojho obsahu v kontexte s okolnosťami jej dojednaní spadá do kategórie podmienok, ktoré majú za cieľ alebo účinok vylúčiť alebo zabrániť právu povinného (spotrebiteľa) na prístup k súdu. Na druhej strane táto podmienka uľahčuje oprávnenému pripraviť sa na proces a robí mu tento menej obtiažnym. Takáto vopred neprerokovaná rozhodcovská zmluva, ktorá delegovala právomoc na rozhodcovský súd, v obvode ktorého má oprávnený svoje obchodné sídlo, ďaleko od miesta bydliska povinného, sa preto v zmysle Smernice považuje za nečestnú (porov. spojené prípady C-240/98 až C-244/98, uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.11.2012, sp. zn. 6CoE/256/2012). Rozhodcovská zmluva v tejto konkrétnej veci preto aj podľa sťažnostného súdu napĺňa znaky neprimeranej podmienky, pretože vyvoláva nerovnováhu medzi účastníkmi konania a táto nerovnováha dosahuje zvýšenú disproportčnú intenzitu. Všetky tieto skutočnosti boli prítomné už v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy a založili tak jej absolútnu neplatnosť.

27. Čo sa týka argumentácie oprávneného poukázaním na rozhodnutia slovenských či českých súdov, k tomuto súd poznamenáva, že ide o rozhodnutia záväzné len v tých konkrétnych konaniach, v ktorých sa rozhodovalo. Žiaden právny predpis explicitne neukladá všeobecnému súdu povinnosť byť viazaný akýmkoľvek rozhodnutím okresného, krajského či najvyššieho súdu v inej veci (k tomu porovnaj najmä § 193 CSP). Súdne rozhodnutie (judikát) nie je prameňom práva, je len zdrojom argumentačnej sily pre zabezpečenie ústavne súladnej aplikácie a interpretácie právnych noriem. V tejto súvislosti sťažnostný súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 371/2018-43 zo dňa 20. júna 2018, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7ECdo/128/2013 zo dňa 09.

01. 2014, či uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo 230/2011 zo dňa 18. 09. 2012, ktorých závery nasvedčujú práve správnosti vyššie prezentovaných záverov sťažnostného súdu.

28. Každý prípad je nutné posudzovať individuálne s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu a predovšetkým v kontexte všetkých okolností signalizujúcich, že zo strany poskytovateľa úveru dochádza síce z formálneho hľadiska k právne bezvadným právnym úkonom, ktoré však vo svojej vzájomnej súvislosti a s ohľadom na časovú nadväznosť fakticky vedú k sťaženiu či dokonca k upretiu práva druhého účastníka na riadnu a efektívnu súdnu ochranu. Konanie in fraudem legis predstavuje postup, keď sa niekto správa formálne podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnou normou zakázaný alebo nepredvídaný a nežiaduci (náleží Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 314/07 zo dňa 16. 12. 2008). Súd na zistený skutkový stav aplikoval súvisiace právne predpisy v súlade s újinným výkladom spotrebiteľského práva v záujme zistenia, či sa v danom prípade oprávnený naoko právne súladným spôsobom nesnaží obísť zákonné ustanovenia slúžiace ochrane spotrebiteľa ako slabšej strany záväzkového vzťahu pred nekalými zmluvnými podmienkami. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudky z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25, ako aj z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 25). Vzhľadom na túto situáciu znevýhodneného postavenia článok 6 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako vyplýva z judikatúry, ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť (rozsudky Mostaza Claro, už citovaný, bod 36, a zo 4. júna 2009, Pannon GSM, C-243/08, Zb. s. I-4713, bod 25). S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica 93/13 dosiahnuť, Súdny dvor viackrát zdôraznil, že nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 27; Mostaza Claro, už citovaný, bod 26, ako aj zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, Zb. s. I-9579, bod 31). Vo svetle týchto zásad Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátny súd má aj bez návrhu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky (rozsudok Asturcom Telecomunicaciones, už citovaný, bod 32). Možnosť súdu skúmať aj bez návrhu nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice 93/13, teda zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou, a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 7 tejto smernice, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32, a Mostaza Claro, bod 27). Táto možnosť priznaná súdu sa považuje za nevyhnutnú na zabezpečenie účinnej ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Cofidis, bod 33, ako aj Mostaza Claro, bod 28).

29. Sťažnostný súd poukazuje na svoj výklad tak rovnako ako súd v napadnutom uznesení dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nebola povinným osobitne (individuálne) vyjednaná a bola oprávneným pripravená ako súčasť ďalšej vopred pripravenej zmluvy, ktorej predmetom bola primárne dohoda strán na poskytnutí úveru a nie dojednanie rozhodcovskej zmluvy. Zmluvná podmienka núti povinného (spotrebiteľa) neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu vo všetkých prípadoch, ak sa oprávnený bude voči nemu domáhať svojich práv pred rozhodcovským súdom. Vychádzajúc z rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že oprávnený už od počiatku sleduje jej koncipovaním riešenie prípadných sporov na rozhodcovskom súde, ktorý sám určí a ktorý sa nachádza vo veľkej vzdialenosti od bydliska povinného, pričom aj v zmysle judikatúry Súdneho dvora je pravidlom, že sporové konanie v spotrebiteľských veciach vyvoláva práve podnikateľ. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že predmetnú rozhodcovskú zmluvu posúdil vyšší súdny úradník správne ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy, pretože spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného (spotrebiteľa), poukazujúc aj na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05). Rozhodcovskú zmluvu preto súd správne vyhodnotil ako nekalú, postihnutú

sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v platnom znení. Následkom zistenej absolútnej neplatnosti rozhodcovskej zmluvy je skutočnosť, že rozhodcovský súd vôbec nemal právomoc rozhodovať daný spor, preto predmetný rozhodcovský rozsudok nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul, ale za nulitný právny akt. Takýto exekučný titul je potom v rozpore s ustanoveniami Exekučného poriadku (vykonateľný exekučný titul v zmysle § 45 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku) a preto návrhu na vykonanie exekúcie, ktorým sa navrhuje vykonanie exekúcie na základe nespôsobilého exekučného titulu, nebolo možné vyhovieť. Súd v preskúmanom rozhodnutí postupoval správne, keď takýto návrh na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 3 písm. f) bod 4 Exekučného poriadku zamietol.

30. Z uvedených dôvodov súd sťažnosť oprávneného podľa § 250 ods. 1 CSP v spojení s § 200 Exekučného poriadku ako nedôvodnú zamietol. Keďže do vydania poverenia na vykonanie exekúcie je účastníkom konania len oprávnený (§ 35 ods. 1 Exekučného poriadku), nie je medzi kým rozhodnúť o nároku na náhradu trov tohto konania a preto výrok o trovách konania je v danom prípade nadbytočný (k tomu porovnaj napr. uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. 02. 2017, sp. zn. 17Co/38/2017).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné (§ 202 ods. 3 Exekučného poriadku, § 355 ods. 2 CSP).

Proti tomuto uzneseniu dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).